СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 26. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 1. лютого, 1929. VOL. XXXVII. No. 26. Jersey City, N. J., Friday, February 1, 1929. THREE CENTS.

ГУВЕР СФОРМУВАВ КАБІНЕТ

АЛЕ ПОДАСТЬ ЙОГО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА ДОПЕРВА В ДЕНЬ ІНАВГУРАЦІЇ.

МІЯМІ БІЧ, Флорида, 31. січня. — Вибраний президент Гувер вибрався знову ловити рибу. А що виїхав в добрім гуморі й на кілька днів, то загально думають, що справа зназначенням членів кабінету вже покінчена. Гувер порозумівся вже з кандидатами, тільки не виявляє їх імен, ні не бажає собі, щоби другі виявляли. Бо на його думку, перший повинен знати про це сенат, який має потвердити вибір.

Гувер проголосить склад кабінету сейчас по інавгурації.

СВАРКА В СЕНАТІ.

МІЖ СЕНАТОРАМИ РІДОМ І БРУКГАРТОМ, БО ОДИН Є ЗА СИЛЬНОЮ ФЛЬОТОЮ, А ДРУГИЙ ПРОТИ.

ВАШИНГТОН, 31. січня. — На загал дискусія в справі розбудови фльоти слабне з кождим днем. Проєкт будови 15 нових кружляків перейде цілком певно в перших днях найблизчого тижня. Та це не перешкаджає зводити дальшу полеміку тим сенаторам, що ще мають охоту балакати. До таких сенаторів належать: сенатор Рід, демократ з Мезурі і сенатор Брукгарт, републиканець з Айови.

Рід обороняє всіми силами сильку американську фльоту, виказуючи, як Европа зброїться і як Америка наражена на те, що в случаю слідуючої війни будуть затоплювати її кораблі і бомбардувати американські міста. Він пригадував, яку то шкоду наніс аліянтам один малий німецький кружляк „Емден", та твердив, що Німці були би виграли війну, колиби були мали більшу фльоту від англійської.

Сенатор Брукгарт, відповідаючи Рідови, назвав того послідного представником канібалізму, який думає, що людство тільки те повинно мати на думці, як організувати морд. Він обороняв пацифізм, як одиноку охорону перед новою війною, себто новою різнею.

ЧАЙЛДС ПЕРЕБИРАЄ КОНТРОЛЮ.

НЮ ЙОРК, 31. січня. — Старий сімдесятьлітний Вилієм Чайлдс, голова родини, якої імя відоме в цілій Америці, перебрав знову контролю в заряді ресторанів його імени, що увязують собою сьогодня майно вартости $37,000,000. Компанія має 125 ресторанів, в яких дає заняття 10,000 службовикам.

Чайлдс усунув від управи секретаря і касієра компанії Е. Босвела і ґенерального дорадника Вилієма А. Барбера. Оба вони перешкаджали Чайлдсови в переведенню плянованих ним реформ. Чайлдс є веґетеріянином. А що компанія мала в послідних роках втрати, Босвел і Барбер скидали вину на Чайлдса, домагаючися переходу з веґетеріянської їди на мясну. Чайлдс скомбінував тепер одне й друге. Бизнес компанії поправився, але інтриґи проти нього не уставали. Тому саме Чайлдс передав контролю бизнесу виключно в руки своєї родини.

УСУНУЛИ ЛІЦИТАТОРА.

УСУНЕННЯ ЗВЯЗАНЕ З БАНКРОТСТВАМИ.

НЮ ЙОРК, 31. січня. — Зарядженнем федеральних дистриктових судів усунено в Полудневім Дистрикті Ню Йорку Чарлза Шенгуда зі становища ліцитатора. Уряд той виконував Шенгуд від 1904 року, себто через 25 літ. За той час перепродав він добра, що вартують звиш $150,000,000. Його комісове переходило $100,000 річно. А кромі того заробляв на тім, що переховував річи, які мали йти на ліцитацію.

Кажуть, що це усунення звязане з тими скандалами, які обмотані останні банкротства в Ню Йорку, над котрими ведуться тепер карні доходження.

ЗОЛОТІ ПОГОНИ.

ВАШИНГТОН, 31. січня. — І в Злучених Державах стужилися офіцири за золотими погонами й тими всіми прикрасами, що їх мали до світової війни війска коронованих голов. Тому й тут рішено завести парадні мундури, сяючі від золота. А що нема на це відповідного матеріялу, звернулися до Франції, бо це одинока країна, яка привернула офіцирам дзвні блискучі мундури. Звідтам будуть спроваджувати відповідний матеріял до Злучених Держав.

ПРИНЦЕСА АРТИСТКОЮ.

ХОЧЕ ЗАРОБЛЯТИ НА ХЛІБ І СТАТИ АМЕРИКАНСЬКОЮ ГОРОЖАНКОЮ.

НЮ ЙОРК, 31. січня. — Принцеса Александра Вікторія Рімани, бувша жінка сина бувшого кайзера Вільгельма, рішилась остати в Америці і тут стати горожанкою та заробляти на хліб малярством. Вистава її образів відбудеться 5. лютого в Гренд Сентрал Арт Ґелеріс.

ЮНГ І МОРҐАН У КУЛИДЖА.

ВАШИНГТОН, 31. січня. — Американські експерти Юнґ і Морґан, котрі мають означити враз з другими членами комісії висоту німецьких репарацій і їх реченець сплати, відвідали перед виїздом до Европи през. Кулиджа і секретаря стейту Келоґа, та мали з ними довгу розмову. По авдієнції заявили, що між ними й урядом панує повне порозуміння відносно американського становища до німецьких репарацій.

ФЛЬОТА НЕ ГОТОВА ДО ВІЙНИ.

ВАШИНГТОН, 31. січня. — Секретар Вилбур заявив, що фльота Злучених Держав вистарчаюча на мирні часи, але не на случай вибуху війни. Він є того переконання, що замало по призначувати на рік $352,078,948 на розбудову фльоти, бо треба більше. Тогорічний буджет на фльоту менший на $37,00,000 від того, що було плянованє.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ МУЗИЧНІ ВИДАННЯ.

Українська музична література в Америці збільшилася свіжо трома музичними випусками. Український скрипковий артист, проф. Роман Придаткевич з Ню Йорку уложив на ноти для скрипки три українські народні пісні, а то: „Козачок", „Янічок" та „З буйним вітром та розмовонька". До всіх трох доданий фортепяновий акомпаніямент.

Отсі пісні появились накладом світової накладні Едварда Шуберта, що має свої склади в Ню Йорку, Лондоні і Ляйпціґу. Пісні можна набути по ціні 50 ц. за випуск в Січовім Базарі — Сурма Бук енд Мюзик Ко., 103 Евеню А, Ню Йорк.

ЖАРТИ З ЛІБЕРАЛАМИ В РУМУНІЇ.

Дня 12 грудня м. р. приїхав до Бавилова над Черемошем бувший посол Ґіж Симіон із своїм адютантом Василом Рябулом піддержувати кандидатуру бувшого міністра Ністора. Гурток селян привитав їх кулями із снігу, в супроводі свисту. Пан Ґіж образився і казав шоферові завернути назад до Вашківців. Селяне твердять, що вони жартували... Хто їх знає?

ОТСЕ ПРИДАЛОСЯБ У НАС.

Реформатор Туреччини Кемаль-Паша видав закон, яким заборонив усяким чародіям, ворожбитам і „пророкам" вести далі своє ремесло. Дотепер у Туреччині було дуже богато людей, що займалися тим фахом. Мудрий той Кемаль-Паша.

ЯК МІЖ ЛЮДЬМИ.

В природі є дуже богато цікавих річий, а до тих належить і птах „рува" з Нової Зеляндії. У „гуви" самичка і самець мають зовсім инші дзюби: у нього він короткий, сильний і грубий — у неї ж дзюб так довгий, тонкий і закривлений. Птиці оті спільно дають собі раду: самчик розловбує кору дерева — а його дружина витягає своїм дзюбком червяків та годує і себе і його. Помагають собі — як добрий чоловік та жінка.

КАЇНІВ ЗЛОЧИН.

В селі Великі Дуби в Польщі одного дня пропала дочка господаря Пекуса. Коли мимо пошукування не найдено її — удався батько на поліцію. Та при основній ревізії хати найшли на горищі засохлу кров, а що 24-літний син Пекуса заховувався дуже неспокійно — то його арештовано. При слідстві признався він, що забив сестру на стриху, а потім трупа виніс на поле і закопав. Через що одначе вбив її — не хоче сказати.

СМЕРТЬ ПІД ЗЕМЛЕЮ.

В наслідок злив розмоклися береги Криму і почали осуватися в море. В одному місці така маса розмоклої землі впала нагло і засипала ціле судно, що стояло при березі. Залога згинула ціла.

ПОБОРОВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

В Лодзі (Польща) арештовано кількох старшин та лікарів, які належали до поборової комісії і за гроші увільняли поборових.

НІМЕЦЬКІ КРУЖЛЯКИ.

Англійські та американські морські кола занепокоєні будовою Німцями нових кружляків. Хоч ті кружляки мають поємність 9 тисяч тон супроти нових 10-тисячних англійських та американських, вони значно сильніщі від останніх. Американські та англійські кружляки узброєні 8-цалевими гарматами, а німецькі 11-цалевими. Таке узброєння дає величезну перевагу німецьким кружлякам, тим більше, що гармати їх бють на 7½ милі далі від тих, що були в часи Світової Війни. Крім того нові кружляки вистрілюють у три рази більше стрілен в одну минуту, ніж було раніше. Таксамо в нових кружляках пороблені удосконалення, що зменшують небезпеку від субмарин.

„НЕЖИВИЙ" ЗАЯЦЬ.

В Чехах сталася така подія: Кількох стрільців вибралося на полювання. Нагло вибіг заяць і побіг так поміж двох стрільців, що вони одночасно вистрілили. Заяць упав неживий. Та тепер і той і той ловець побігли підіймати його. Почали сварку. І один каже я вбив і другий то саме. Нарешті той, що тримав заяця в руках, у злости кинув ним до землі. Та нагло заяць зірвався і побіг. Не було вже й часу цілувати ні стріляти. А оба ворогі, що билися за заячу шкіру, зісталися як дурні.

ДЕ ПОДІТИ ЛЮДИЙ?

Учені ломлять собі голови над тим, де подінуться люди, коли розріст людства піде так скоро, як досі. Вже тепер населення землі виносить близько 2 міліярди людий — а кождий знає, як тяжко жити в світі. І от один зі знаних учених, др. Пенк, потішив в останнім часі всіх, що журилися питанням будучности людства. Він каже, що сама Бразилия може помістити ще два міліярди людий, а стількох їх може осісти ще в Канаді. Не рахуючи Сагари — др. Пенк каже, що ще час журитися того рода справою.

ЧЕРЕЗ ЗНАХОРА.

Настя Блага з Іванкова, повіт Борщів, хорувала від якогось часу. Добрі сусіди порадили їй вдатися до „чарадійного" знахора Петрача з того самого села. Настя послухала. Знахор приймив її дуже радо, дав їй якийсь лік і Настя його випила. Та нагло в ночі дістала болів і сконала. Приїхала комісія, розслідила трупа і найшла в нього в жолудку замісць ліку — трійло. Оттак лічив той „чудотворець!" Петрача арештували — але це Насті життя не вернуло. Цікаво, коли наші люди перестануть вірити обманцям.

ПОЗА ЛАШТУНКАМИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ.

Як викривається, пропозиція Літвінова Польщі щодо підписання пакту Келоґа викликана була бажанням цього большевицького дипльомата через успіх у зовнішній політиці змінцити свою дуже захитану скандалічною аферою свого брата позицію. Нота до Польщі мала би бути опублікована допевра напередодні найблизчого засідання Ради Ліґи Націй (в березні), але заінтересовання справою з фальшуванням векслів прискорило її опублікування.

ЦІКАВИЙ СИР.

На останній виставі молочарський в Швайцарії ставали з подивом люди перед величезною кулею сира, яка походить ще з 1778 р. Того сира ніхто ще не чіпав ножем, а він переходить як рідкий скарб з покоління на покоління в одній швайцарській родині і тільки час до часу показується людям на господарських виставах. Цікаво булоб покушати того сира, що памятає ще французьку революцію і самого Наполеона.

ЗАБОРОНА І ЇЇ НАСЛІДКИ.

Що року Париж обходить дуже весело день св. Катерини. Є звичай, що тоді кождий дівчині вільно на вулиці поцілувати того, хто їй подобається — ну і звісно — дівчата цілий рік чатують на те свято тай готуються до нього. Готовились і цього року. Та, на жаль, як грім з ясного неба, впало на них розчарування. Комісар поліції, Шіап, заборонив осібним розпорядком всякої того рода діяльности на вулицях. Жаль дівчат не мав границь. Вони й рішили пімститися. На самої Катерини Шіап вийшов на місто, щоб подивитися, чи поліціянти добре пильнують його заказу. Та тут нагло напали його дівчата і почали так цілувати, що трохи на смерть не заціловали. В такому вогні Шіап прирік, що на слідуючий рік заборону знесе і тоді щойно дівчата пустили його.

ОТ ТЮРМА!

В країні Бенджеля в полудневій Африці є дивні тюрми. Вони находяться під землею, а всіх злочинців заганяють у малі залізні клітки і приковують до стіни ланцюхами. Збудовано ті тюрми ще тоді, як Муринами торговано і якраз отут держали цілі транспорти тих бідних людий, заки заладовано їх на кораблі. Сьогодні доля обернулася: до тюрми попадають нераз білі Европейці, а стережуть їх чорношкірі вояки місцевого правительства.

ОПИР.

Мешканці малого мадярського сільця Кіскініс від якогось часу запевняють усіх, що вони бачили на свої очі опира. Сталося це так: Одного дня повісився в тому селі селянин Ковач, який колись був богачем, але пізніше розпився і цілий маєток втопив у горівці. Жінка, яка здіймила трупа зі шнура, накрила його тимчасом плахтою, а сама побігла в село, щоб приготовити похорон. За той час Ковач віджив, виліз зпід верети і пішов у село. Першого, кого зустрів — була його жінка. Вона почала втікати з криком: „Гвавт! Чоловік встав! Опир іде!" З хат повибігали люди, які вже чули про смерть Ковача, і кинулися з сокирами та вилами на нього. Ковач почав втікати, але людий прибувало чимраз більше і нарешті його окружили з усіх боків. Видячи грізну поставу сусідів, які наглядилися забити опира — Ковач почав благати їх, щоб дарували йому життя. „Бийтесь Бога— кричав. — Я не є опир. Я Ковач. Я віджив і вийшов собі їсти купити". Та нагло захитався він і таки направду впав трупом. А люди потішають себе, що тільки завдяки їх завзяттю опир так швидко покинув їх село.

ТРОЦЬКОГО ВИСИЛАЮТЬ ДО ТУРЕЧЧИНИ

ІДЕ ТУДИ ЗІ СВОЄЮ РОДИНОЮ. ЗВІДТИ ДУМАЄ ПЕРЕЇХАТИ ДО НІМЕЧЧИНИ, АБО ДО ИНШОЇ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 31. січня. — Офіційний орган комуністичної партії в Німеччині „Роте Фане", який підтримує Сталіна, повідомляє, що радянський уряд вирішив вислати Троцького за межі СССР. Ця газета подає на загал відомості, завжди добуті з певного жерела. Радянське посольство в Берліні відомостей про висилку Троцького не заперечує.

Тепер Троцький знаходиться в дорозі до Туреччини, якої правительство дозволило йому замешкати в Анґорі, або в Царгороді. Але Троцький має намір переїхати в одну з європейських держав, а найскорше до Німеччини, де він має багато своїх прихильників.

Сталін рішив вислати Троцького за кордон тому, що побачив свою неміч у боротьбі з його моральним авторитетом в Росії. За кордоном Троцький, як і инші еміґранти, не буде мати такого ґрунту, як у Совдепії. Крім того в СССР буде лекше показувати масам Троцького, як „контр-революціонера", коли він буде мешкати за кордоном. Троцького бачили вже в Тифлісі на Кавказі, по дорозі в Батум, щоби звідти морем їхати до Туреччини.

АНҐЛІЯ ПРОТИ АМАНУЛИ.

НЕ БУДЕ ЧИСЛИТИСЯ З НИМ, ЯК З ПРАВИТЕЛЕМ АФҐАНІСТАНУ, ПОКИ ТАМ ОСТАТОЧНО НЕ ЗАКРІПИТЬСЯ ЯКАСЬ ПЕВНА ВЛАДА.

ЛОНДОН (Анґлія), 31. січня. — Чемберлейн заявив у парляменті, що британський уряд буде триматися повного невтралітету в боротьбі ріжних груп в Афґаністані. Взгаалі зовсім не думає втручатися у внутрішні справи тої країни.

Анґлія не признає Аманули за падишаха, бо він формально зрікся престола й про це правительство Анґлію офіційно повідомлене. Британія признає лише таке правительство в Афґаністані, яке закріпить там свою владу й буде признане своїм народом.

ПОВСТАНЦІ В ПЕРСІЇ ДОБИЛИСЯ СВОГО.

ТАМ ТАКОЖ ДОВШИЙ ЧАС ВЕДУТЬ ДЕЯКІ ПЛЕМЕНА ПОВСТАННЯ ПРОТИ ШАХА ІЗЗА ЙОГО ЗАХОДІВ ПО ЕВРОПЕІЗАЦІЇ ПЕРСІЇ.

ЄРУСАЛИМ (Палестина), 31. січня. — Перський Шах Риза Хан також ризикує своїм троном ізза таких реформ, які Аманула хотів перевести в Афґаністані. Тепер він уступив повстанцям і скасував свою заборону ношення національної ноші.

Це перший крок Ризи Хана до замирення з повстанцями. Але вгамування їх не вдасться так скоро, як він того сподівається, бо крім европеізації вони незадоволені великими податками, обмеженнями їх сваволі, забороною носити при собі зброю і т. д.

ЗОГУ ХОЧЕ КОРОНУВАТИСЯ СТАРОЮ КОРОНОЮ.

ЦЯ КОРОНА ПЕРЕХОВУЄТЬСЯ В МУЗЕЇ В АВСТРІЇ. ДУМАЮТЬ, ЩО АВСТРІЯ ЇЇ НЕ ВІДДАСТЬ І, ЩО ВИКЛИЧЕ НАПРУЖЕННЯ ВІДНОСИН МІЖ АВСТРІЄЮ ТА АЛЬБАНІЄЮ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 31. січня. — Зогу задумав коронуватися короною, що належала славному альбанському королеви Скандербергови І-му, який пятьсот років тому звільнив Альбанію з турецького ярма. Корона ця не простий шелом з написом, що присвяченний Скандербергови.

Тому, що вона зачислена до недоторканих музейних цінностей, сподіваються, що Австрія цієї корони не дасть до Альбанії. Це може викликати напруження відносин між цими дотепер приятельськими державами.

СУД НА СТОРОНІ БУТА.

ЛОНДОН (Анґлія), 31. січня. — Суд уневажнив постанову Головної Ради Армії Спасення про звільнення ген. Бута зі становища голови Армії. Така постанова була ухвалена після довгої боротьби, на тій підставі, що стан здоровля Бута не дозволяє йому виконувати своїх обовязків.

Але суд уневажнив цю постанову, бо генерал Бут формально не був вислуханий Головною Радою. Коли Головна Рада хоче, то може знову ухвалити звільнення Бута, але сперш мусить формально вислухати те, що скаже Бут у свою оборону.

ТУНЕЛЬ З АНҐЛІЇ ДО ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН (Анґлія), 31. січня. — Розраховано, що будова тунелю під Анґлійським каналом має коштувати 150 міліонів долярів. Річне утримання та експльоатація тунелю коштуватиме 5 міліонів долярів.

Рахують, що 4 міліони пасажирів, які перейдуть річно тунелем, заплатять 16 міліонів долярів. За перевіз вантажу тунелем буде 4 мil. долярів прибутку. Отже тунель принесе річно 15 міліонів чистого зиску, або 10% на капітал, що буде витраченний при його будові.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

4 ПАСАЖИРІВ УБИТО, А 7 ТЯЖКО ПОКАЛІЧЕНО.

БЕРЛІН (Німеччина), 31. січня. — Поспішний потяг, що йшов з Відня до Берліна, з повного розгону налетів на товаровий потяг недалеко Реґенсбурґа. Вагон третьої кляси розбився в дребезги, коли його сплющило між льокомотивою та важким сталевим спальним возом.

Причиною катастрофи була неуважність машиніста, який не замітив сиґнальових світел.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З ПРИВОДУ НОВОГО МОЛИТОВНИКА

„Не подивуйтеся, Пане Редактор, що я це пишу до Вашої „виклятої" часописи, але деинде не можна сказати прикрої правди" — так пише о. І. Т. до редакції старокраєвого „Українського Голосу", що виходить в Перемишлі. А разом з тим подає свої помічення з приводу появи нового станиславівського молитовника „Да прийдет царствіє твоє", виданого накладом Епископського Ординаріяту.

Перед кількома днями обговорено у нас ту кампанію, яку повів станиславівський епископ Хомишин проти стінного календаря „Рідної Школи" за те, що на нім поміщено по греко-католицьких святах свята православні, а аж по них римо-католицькі. Рідна Школа (якій дотого закидують, що вона в руках католицьких попів), видаючи календар для Українців на західно-українських землях, руководилася цілком слушно тим, що на тих землях мешкають міліони Українців католиків і міліони Українців православних з Волиня, Підляся, Полісся і Холмщини. І вже з того тільки боку, поминаючи всі инші причини, належало поступити так, як це зробила „Рідна Школа" як українська народня інституція. Виступ еп. Хомишина проти цего календаря є отже з національно-політичного і культурного боку прямо божевільним кроком, який соромно провалиться і скомпромітує церковну владу, як скомпромітував еп. Хомишина його виступ проти нашого славного письменника Андрія Чайковського. Бо який вплив мають сьогодня епископські „виклятгя" і погрози, видно найкраще по тім, що ювилей Чайковського повитало громадно і священство, а краща його частина присвятила письменникови свої теплі згадки мужно і отверто в пресі.

Тепер ущасливив еп. Хомишин своїх вірних ще й новим молитовником. Не дає спочити поневоленій нашій землі, а обдаровує її раз-у-раз новими дарунками, що викликують щораз нові тертя і зїдають нашу національну енергію, яка так дуже придалася би до більш активної боротьби з окупантом.

З того, що пишуть про той молитовник, подаємо тільки тих кілька замітів: „Такого архилатинізуючого молитовника з певністю ще не мають ні римокатолики. І тут справджується стара правда, що „яничари гірші від самих Турків". Все, що типово латинське, що таке противне духови нашої церкви, тут доцільно зібране. Св. Иосафата введено в кождий „отпуст" зараз по Преч. Діві. У молитовнику самі відпусти! Хіба українського Лютра хотять виховати, чи що. При всякій нагоді каже молитовник молитися за „добрих священиків".

„Та — кінчить дописуватель — таки було би порадніше, щоби наші вірні молилися о „добрих епископів", котрі би нашу церкву вели по певній і щасливій дорозі до висшого, а не до низшого".

САМОПОЇДАННЯ

Не важне те, що тепер з Совітської Росії доходять до нас ріжнородні в своїх подробицях відомости про останню боротьбу, яка знову вибухла з великою енергією в комуністичній партії. Значіння не має, чи Троцького повезуть до Москви чи ні, чи будуть судити його чи ні, чи виїде він за кордон і т. д. Щоб не сталося з Троцьким, то, все одно, буде це лише один епізод в загальному розвиткови тої кризи, яку переживає тепер комуністична влада в Совросії. Тому особливого значіння не треба звертати на те, що якийсь епізод не так переказаний, або й зовсім непригаданий, бо це лише зовнішні ознаки того глибокого процесу, який тепер відбувається в життю комунодержавства.

Всі ці зовнішні прояви лише вказують на те, що процес там якийсь іде. Вони вказують на те, що він иноді набирає досить поважних форм. Не встигне влада полагодити сяк-так одного прикрого для неї явища, як негайно виникає инше. Чим далі тим болючійші для сталінського самодержавства вибухають явища, тим гострійших мір доводиться йому вживати супроти своїх партійних товаришів, навіть супроти тих, кому він вірою і правдою служив, не сміючи й „поволоки розвязати від лаптя" свого пана. Яскравим прикладом цього є боротьба Сталіна з Троцьким та з иншими опозиціонерами, які всю большевицьку революцію винесли на своїх власних плечах, що скріпили й затвердили большевицьке панування в бувшій Росії, приготовивши тим дорогу Сталінови до диктатури.

Небезпечним і страшним фактом для кожної влади стає її боротьба з тими, хто утвердив її та від кого вона сама походить, як кість від кости, як плоть від плоті. Нищучи стару комуністичну ґвардію, нищучи бувший авангард комуністичної революції, Сталін робить те саме, що гадюка, яка їсть саме себе, починаючи з хвоста. Як би довго та гадюка не жувала сама себе, як би повільно вона не обгризала свій хвіст, всеж вона поволі дійде до того, що голова її поволі ослабне так, що вона не зможе й пащі своєї розкрити, щоби своїми отруйними зубами оборонити саму себе. Ось такий саме процес самопоїдання комуністичної влади впровадив Сталін, дірвавшись на престол диктатора „Всея Росії".

Сам Сталін свідомий свого самопоїдання як і того, що з такої бортьби з частиною самого себе скористає у відповідний час хтось третий. Лише завдяки тій свідомости провадить він боротьбу зі своїми ворогами по комуністичній партії, нерішуче, мляво, доривочно, не знаючи часто, яких заходів вжити. Ось звідси й випливають ті ріжнородні чутки про становище Троцького та инших лідерів і не лідерів так званого троцькізму. Сталін старається їх всіх здавити, але так, щоби в запалі боротьби не відтяти від свого власного комуністичного тіла стільки шматків, що залишиться нарешті сама голова, або з коротеньким обруком тулоба, який вже буде безпомічний в боротьбі з ворогами комунізма.

Коли всеж Сталін иноді вживає рішучих заходів проти своїх ворогів компатріотів, то до цього його примушують непереможні причини внутрішнього життя в СССР. Живе життя диктаторствує над диктатором „всея Росії" й воно штовхає його повільно, але неупинно до провалля. Боротьба з правими та лівими членами комуністичної партії лише наближає саму Сталінщину до її власної загибелі, куди вона нарешті прийде. Не важне, чи скорше це станеться, чи пізнійше.

Всі трудноці комунодержавія в СССР випливають головне зі страшного економічного стану всього населення. Большевики думали зверху збудувати новий економічний устрій в середновічній країні, взявши за рецепту наймодернійшу теорію Маркса. Вони вже більше десяти років будують новий економічний лад, але з того нічого не вийде. Иноді вони поставлять і добре розмальовують дах нової будови. Той дах приваблює око здалека й часто вводить в блуд чужинців, або тих своїх, що не вміють критично дивитися на справи. Але, гляди, легенький вітрець подме й дах той паде й розбивається, бо під ним не було фундаментів, не було відповідних стін.

Часто здається, що й стіни вже добре збудовані, але вся будова знову валиться. Причина цьому таж сама — не було побудовано відповідного фундаменту. Отож треба все життя в бувшій Росії будувати на инших фундаментах, а не на диктатурі, тиранії або самодурстві окремих партійних теоретиків. Лише тоді буде покінчено зі всіма „правими й лівими ухилами". Поза Троцьким ще знайдеться богато чинників, з якими Сталінови доведеться боротися, щоби рятувати свій трон. Троцькізм це лише показчик того, що комуністична влада й досі сидить на бочці з порохом.

ПОШУКУЄМО 59 УКРАЇНЦІВ З $100.

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ КЛЮБ В СКРЕНТОН, ПА., ЗІБРАВ ЗА ДОПОМОГОЮ НАШИХ ЖІНОК-КОЛЯДНИЧОК $104 І РАДИЙ, ЩО МОЖЕ ВИСЛАТИ СВОЮ СТОДОЛЯРОВУ ЖЕРТВУ ДО КРАЮ ТА ПРИЗНАЧИТИ ЇЇ НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ.

СКРЕНТОНСЬКІ УКРАЇНЦІ ОДУШЕВЛЕНІ АКЦІЄЮ ОБ'ЄДНАННЯ В СПРАВІ БУДОВИ УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ ІНВАЛІДІВ, ЩО МАЄ БУТИ ПОБУДОВАНИЙ ЖЕРТВАМИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ. МИ ПЕВНІ, ЩО З НАШОЇ ГРОМАДИ ПІДЕ ЩЕ НЕ ОДНА ЖЕРТВА НА ТУ ТАК ГАРНУ ЦІЛЬ. З ВІРОЮ, ЩО ЗНАЙДЕМО В КОРОТКІМ ЧАСІ ДАЛЬШИХ 59 СТОДОЛЯРОВИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ, ПЕРЕСИЛАЄМО НАШУ ЖЕРТВУ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE
P. O. BOX 411,
PHILADELPHIA, PA.

НАЙБІЛЬШИЙ АРХІВ ЧАСОПИСІВ НА СВІТІ.

Англійська преса була ще тоді в початковій стадії, як англійський уряд зрозумів вагу архіву часописів і приказав, щоби по одному примірникові кождої англійської ґазети переховувати в англійськім Національнім Музеї. З часом, наслідком розвитку англійської преси, кімнати Британійського Музею були за малі, тому створено спеціяльний музей часописів т. зв. **репозіторіюм.** Тепер і той будинок уже за малий. Тому в Гендон біля Лондону побудовано величезний будинок спеціяльно для ґазет. Це найбільший архів ґазет на світі. Оказові примірники часописів лежать кільканадцять місяців у Бритіш Мюзеум, а опісля товаровими автами перевозять їх цілими тонами до Гендон. Колиж дослідник якийсь зажадає якогось річника, управа музею зараз достарчить йому його.

Зеня: ...а я йому сказала, що навіть не хочу бачити його.
Наталка: А він що зробив?
Зеня: Загасив світло.

В. Будзиновський.

ТІ, ЩО ЗНАЛИ ЙТИ НА СМЕРТЬ

(Історичне оповідання).

(9)

— За годину нехай відчалить перша партія. Кілько вліветься в байдаки? Себто, з кількома наворотами військо буде по тім боці?... А то що?!

Перед наметом затупотіли копита і хтось крикнув:

— Князь гетьман тут?

Увійшов офіцир, отаман сторожі перед гетьманським шатром і сказав:

— Поручник Павша.

— Вже назад? — гетьман замітив здивований. — Нехай прийде!

— Я просто зпід Бабич, — Павша промовив увійшовши. — Гнав так, що мій кінь впав в половині дороги. Щастє, що то було в якійсь оселі. Я вхопив хлопського коня, але не согіршого і втік охляп, бо хлопи наробили крику, стали до мене збігатися і ніколи було стягати кульбаку з мого.

Не розказуй, як ти втікав, але чого втікав?! — князь гримнув. — І чому сам, без війска?

Війско пішло в розпорошку. На Бабичі тягне велика козацька сила. Аванґарда вже перейшла на сей бік і я вскочив на її шаблі. Мою роту козаки рознесли. Чи окрім мене ще хтось спасся, не скажу.

— Що за військо моглоб се бути? Хіба недобитки з полку. Голоти, що збиралися в Чорнобилю. Мабуть ідуть непокоїти нас партизанткою, щоби опізнити нам атаку на Подобайла. Коли вже знаю, що йдуть, то вони є нам небезпечні. Нехай гармати зараз зачнуть острілювати козацький беріг — князь звернувся до Тіценгавза. — Ви розпочинайте переправу.

Тіценгавз поклонився і щоби вийти з намету, відхилив килим, яким був завішений вихід. Держачи над головою рубець відхиленого килима, стояв і дивився в сторону ліса.

— Чому не йдете? Що там таке? — спитав гетьман.

— Від ліса гонить їздець, просто сюди. Мабуть якийсь недобиток з відділу Павші.

Їздець задержався перед наметом. Павша, почувши се, вискочив з намету. Радзівіл, цікавий, якими вістями доповнить звіт Павші, вийшов за ним. За Радзівілом вийшов Тіценгавз. Їздець скочив з коня, поклонився і сказав:

— Погано, ясновельможний гетьмане! З цілої хоругви Ложецького мабуть тільки я один спасся. Ми впали в засідку.

— В яку засідку? — гетьман спитав збентежений.

— Велика козацька армія вже по сім боці Припяті. Вона в дорозі сюди.

— Нехай зійдеться военна рада! — гетьман сказав до Павші і глянув на Тіценгавза, неначе би питав його, що він про се думає.

— Чи і я маю лишитися? — Тіценгавз спитав.

— Лишіться, бо може в дечім змінимо плян. Може не так богато війска возьмете з собою на той бік.

— Знов якийсь їздець гонить сюди... сей від півночи, — сказав Тіценгавз, показуючи рукою в сторону Річиці.

— Також з якоюсь дуже пильною вістю — додав гетьман, глянувши в той бік, — коли так гонить. Відтам, від Річиці хіба не з вістю про похід ворога. Мабуть до Річиці прийшов який лист від короля. Якийсь дуже важний. Може війна вже скінчилася? Може Хмельницький знівечений, або злякався польської сили і пішов на мир? Може король і мені приказує припинити военні кроки?... А може... Може скінчилося новою Пилявою?

— То ляйтнант Кремпе, котрого ми лишили зі Шварцгофом в Річиці, — крикнув Тіценгавз, коли їздець вже був близько них. — Буде так, як ясновельможний кажуть. Мабуть від короля прийшов який новий приказ.

Кінь Кремпого врвався копитами в землю перед самим князем. Не зіскакуючи з коня, Кремпе крикнув:

— Ганібаль анте портас: „Ворог перед ворітьми!) На Річицю іде велике козацьке військо. Кажуть, що веде його наказний гетьман Кричевський. Козаків така сила, що Річиця не остоїться. Шварцгоф вислав мене просити ясновельможного, щоби негайно прислав поміч.

Павша і Тіценгавз, що стояли обіч, жахнулися. Вони ще ніколи не бачили, щоби на якусь вість, хочби найстрашнішу, князь поблід. Тепер він стояв блідий, з очима неподвижно вліпленими в Кремпого. Аж по добрій хвили князь отямився.

— Що ти плетеш, дурню?! — крикнув. — У тебе не всі дома. І Шварцгофови, як справді вислав тебе з такою вістю, перевернулося в голові. Відки би коло Річиці взялося козацьке війско, ще як ти кажеш, дуже велике! Від Бабич ще не вспілоби зайти. Від Литви чейже не прийшло. І відки би тут взявся Кричевський? Він, права рука Хмельницького, потрібний йому там, в поході проти польського короля.

— Прошу ясновельможного, сі вісти цілком певні.

— Як покажеться, що твій алярм був фалшивий, повішу тебе на першій ліпшій гиляці!... Взяти його під варту! — князь додав звернувшися до Павші і щез в своїм наметі.

Під намет гетьмана стали збігатися старшини. Всі робили великі очи і недовірчиво похитували головами, коли Тіценгавз розказав їм, які до гетьмана прийшли вісти. Що якісь козаки, очевидно в невеликій силі, могли показатися від полудневого заходу, всі уважали за можливе, але для литовського війска се цілком не грізне. Щоби яке козацьке війско могло найти від північного заходу, або й від півночи, ніхто не вірив.

Коли старшини вже зійшлися, гетьман вийшов з намету і сів на полевім кріслі. Старшини обступили його. Литовська военна рада була радою остільки, що старшини, відповідаючи на питання гетьмана, висказували свої гадки. Рішав сам гетьман. І тепер так було. Старшини не виключали, що якесь козацьке війско переступило Припять і тягне на Лоїв, хоч би на те, щоби скріпити Подобайла. Се війско, як взагалі прийде, то прийде від полудня, широким і вигідним шляхом на Бранин. Щоби більша козацька армія, ще й під булавою Кричевського була вже за плечима литовської армії і підходила під Річицю, всі уважали за річ неможливу. Се, що з такою вістю Шварцґоф вислав Кремпого, всі поясняли тим, що страх має великі очи. Було можливе, що в околиці Річиці появилися загони збунтованих литовських хлопів. Звідуни Шварцгофа взяли їх за козаків і він, не провіривши, зараз вислав до ґетьмана гінця. Мабуть незабаром причвалає другий гінець, котрий першу вість опрокине.

— А як той Кричевський є тільки аванґардою, або ще гірше, лівим крилом цілої армії Хмельницького? — замітив несміло татарський мурза, отаман кількох сотень Татар, яких Радзівіл найняв був пару років тому.

Чудно якось всі глянули на Татарина. Всі знали його, як розважного хлопа, котрий ніколи не говорив на вітер. Всі здивувалися, що він тепер ляпнув таку нісенітницю.

— Ви чого так всі визвірилися на мене?! — мурза спитав сердито. — Чи таке немислиме? Подумайте, що діло маєте з Хмельницьким. Хіба знаєте, який він і яке має щастє. Хіба він не має за собою таких несподіванок для вас, як Жовті Води, Корсунь, Пилява? Чомуж би до тих і инших несподіванок, які вже були, не мала прийти ще більша несподіванка під Збаражем і його поява на Литві? Він міг вже розторощити послідну польську потугу, щоби таки зараз, не зіскакуючи з коня, вдарити на свого послідного ворога.

Сею заміткою Татарин дорешти всіх спантеличив. Очи князя, котрий слухав уважно, неначе причаровані якоюсь силою, довго спочивали на устах мурзи. Не зводив з них свого погляду, неначе ждав, чи ще чого не доповість. Божевільна була гадка, висказана Татарином, але Хмельницький вже показав був, що у него таке не є немислиме. В голові князя гадка переймала гадку.

— Якби так було, — думав, — то я стрілив дуже велику дурницю, вибираючися на його Подобайла. Ліпше було не рипатися... Якби сталося те, що на думку Татарина не є немислиме, то я, замісць битися з Подобайлом, повиненби запросити його до себе і разом з ним іти на Варшаву... Але я ділав запокватно, вже зачав битися з ним... Впрочім, якби показалося, що Хмельницький Польщу справді розторощив, ще можнаби з Подобайлом покуматися, зваливши все те, що в послідних днях сталося, на непорозуміннє. Вперед требаби провірити, кілько правди є в нинішних рапортах.

Князь похопився, що мовчанка вже задовго треває, та що старшини задовго ждуть на його гадку.

— Я з мурзою одної думки, — промовив, — коли він гадає, що нова Пилява і похід Хмельницького проти нас не булиби ніяким чудом. Але, щоби таке вже сталося, я не вірю. В першій хвили я не повірив, щоби проти нас ішла і вже була так близько більша козацька сила, ще й під командою Кричевського. Погадавши троха, кажу, що се не виключене. Хмельницький показав, що він не дурний хлоп. Скрізь має своїх звідунів. Безпечно має їх також тут, в моїм таборі. Від них він знає, що я рушив з війском, чейже не на те, щоби помагати йому. Знає, що як вдарю на його плечі, то з ним буде те, що буває з зерном між двома млинськими каменями. Щож він мусів зробити, коли провідав, що я не сплю? Гадаєте, він думав, що на Радзівіла досить такий Подобайло? Коли вже й Литва рушилася, то хто йому грізніший: армія литовська, чи герої пилявецькі? Розбив нас Михненко? Розбив Голота?... Князь Хвалимярот... Ярема Вишневецький... чи не втік він з боєвища, коли тільки перед очима його, такогож як він сам лицарства лиснули шаблі козаків Кричевського? Не війска Польщі страшні Хмельницькому. Провідавши, що я йду на него, він мусів: або вислати проти Польщі Кричевського і сам звернутися проти мене, або навпаки: сам іти далі на Польщу і проти мене вислати Кричевського.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ГОВОРИЛА НЕБІЖЕЧКА ДО САМОЇ СМЕРТИ.

Таке можна сказати про всіх ідеольогів російського імперіялізму та оборонців єдиної Росії. Пересякнувши московським імперіялізмом та отруєні російською великодержавністю, їхні мозки не можуть реагувати на всі ті події, що відбулися на теренах бувшої Росії. Для них і досі там все залишилося по старому, ніби роки страшної революції не перевернули догори дном всього старого ладу в бувшій російській сатрапії.

Революційні події в бувшій Росії вибили богато глупоти з голов російських „ідеалізаторів русскаво народа", але не зломили й не захитали у них бажання далі панувати над немосковськими народами. Особливо жадоба їхнього панування над Українцями не лише не спадає, а все більше зростає. Для них залишилося непорушимим, що „Малороссія" й досі „є законною й невіддільною частиною російської держави". Для них не важне, що Україну вони самі справедливо називають „Малоросією" тому, що там „Мало Росіян", бо недостачу тих „Росіян" на Україні мусить поповнити московська окупаційна армія, поліція, жандарми, вчителі-Москалі, урядовці, артисти, купці, співці і т. д., себто вся та московська зграя, що віками кліщами й скорпіонами, огидними пявками впивалася в тіло українського народа. Тепер вся ця орда страшних і гидких паразитів доживає свого віку на вигнанню, але сподіваючись того „блаженнаво дня", коли знову зможе вилізти зі своїх смердячих схованок на „світ божий", вона старається підготовити собі відповідні позиції.

Длятого вони всіма силами намагаються здискредитувати й оболгувати українську державницьку і національну ідею. Цим вони гадають послабити симпатії чужинців до українського визволення, а також сподіваються й серед самих Українців викликати певну деморалізацію. В цій огидній роботі проти українства на спільному полі зійшлися разом всі групи й партії та окремі оборонці „Великої Россії"; кожен з них по свойому, але однаково огидно й безсоромно нападають на український рух. Серед проводирів московської боротьби проти Українців знаходяться всі бувші й сучасні (і ті, що думають бути) проводирі ріжних московських груп. В свойому україножерстві всі вони обєдналися, почінаючи від відомого чорносотенного погромщика В. Шульгіна до лівих соціялістів і комуністів. На тому огидному багні яскравою плямою, бликучою бульбою плаває А. Керенський, бувший „кумір" російської революції, „оборонець покривджених" і т. д.

Він зі своїм звичайним патосом все ще бореться з українським сепаратизмом, бореться з тим, проти чого він нічого не зміг зробити, коли був абсолютним, революційним моноволодцем і диктатором Росії. Тоді він на допомогу своїй владі вживав засобів, противних найпримітивнійшій етиці. Він не спинявся перед використуванням, з метою дискредитації українського руху, зізнань ріжних невідвічальних і невідомих осіб та ріжних московських агентів царської Росії. Ще тоді Керенський і всі його революційні та контр-революційні прихвостні розповсюджували брехні про „службу Німеччині деяких проводирів українського національного руху." У свій час Центральна Рада дала відповідь на всі ці брехні та інсинуації. Вона вимагала доказів на ті „відомости" про український рух, які розпускав російській революційний уряд, а головно штаб армії. Але та влада доказів тоді дати не змогла й прикусила язика.

Тепер Керенський зі смердючого багна російських інсинуацій знову витягає справу про „службу Німцям українських чільнійших провідників національного руху". Він пише про це в „Современних Записках", але не називає імен, а найголовніше: говорить, що „документи про це пропали". Отсе найцікавіше. Коли ще не можна було сказати: „документи пропали", Керенський прикушував язика, але тепер знову заговорив, бо вже можна викрутитися.

Щож, коли людина не має почуття відповідальности за своє говорення, то нічого не доводиться сказати, як те, що я написав в заголовку цієї дописи. Такими є всі русотяпи-україножери.

В. Бочкар.

—o—

ШАФА НА КНИЖКИ.

Десь перед роком писав звісний гуморист Галактіон Чіпка у львівському „Ділі" про потребу шафи в українськім домі. Свої гумористичні замітки закінчив Чіпка зовсім поважним заключенням такого рода:

„Колиб українські видавництва, книгарні чи інші кіоски, замість катальогів, оказових примірників і запросин до закупів, запропонували українським читачам книжні шафи на рати, колиби кожний свідомий Українець справив собі таку шафу — тоді певно книжка йшлаб богато ліпше без ріжних катальогів та крикливих оголошень.

„Маючи шафу на книжки, кождий старавсяби її наповнити"...

Від довшого часу говориться в нас на іміграції про потребу поширення заінтересовання до української книжки. Виходить це прямо з національної конечности. Теперішна родина українського іміґранта могла ще обійтися без домашньої бібліотеки, як довго діти були малими. Але діти підросли, вони потребують духового корму. Їх батьки не можуть сього корму достарчити і діти йдуть до публичних бібліотек. Там вони находять англійську книжку і українською не інтересуються. З часом діти затрачують всяку звязь з духовим життям своїх батьків.

А прецінь є на се рада. Колиби так українська книгарня підобрала список книжок в українській та англійській мові, зіставила сі книжки разом в одну шафу і продавала такий комплєт книжок по приступній ціні на рати, то нема сумніву, що богато Українців зголосилось би за закупном цілої шафи з книжками.

Треба надіятися, що рухлива фірма Січового Базару спробує і сей рід приємства та дасть змогу соткам українських родин поставити в своїм домі українську бібліотеку.

Григорій Чопик.

ЯК ФАБРИКУВАТИ ПРИЄМНІ СНИ.

—o—

Донедавна сон був таємницею. Найбільше загадку сну розяснили новітні психольоги, а передовсім проф. Фрайд. „Сни родяться з бажань і з імпульсів волі — каже Фрайд. За дня вони замкнені в темних пивниці підсвідомости, нічю висвобождуються з звязниці і виходять на найвищі поверхи будинку свідомости". Заразом Фрайд ствердив сильну звязь між сонними марами і сексуальним життям. Але наука не попристала на тім. Учений Гернсбек збудував апарат, який мірить діяльність серця і легенів, а саме так, що креслить лінію на папері. Це позволяє здогадуватися про характер сну, бо між сном і діяльністю серця та легенів є тісна звязь. З тих ліній можнаби пізнати, чи дана особа мала приємний чи неприємний сон. Англійський учений д-р Морізон впав іще на оригінальнішу думку. Він постановив впливати на сон при помочі деяких субстанцій, застрикуваних до людського організму. З желізя зв. „глянґуля пітуітарія" одержував він плин, який насамперед застрикував крілікам і іншим звірятам. Один крілік усе мав прикрі сни (прикрі сни можна легко стверджувати прим. у псів). Тоді д-р Морізон запустив звіряткові трохи екстракту і крілик відтак мав спокійні сни. Подібні досліди робив д-р Морізон на псах, також із добрим успіхом. Після тих вступних проб звернувся до людей. І так одну пацієнтку, дуже нервову, мучили прикрі сни. Їй здавалося у сні, що хтось її душить, розшарпує гострими пазурами. Тоді Морізон і на ній випробував свою методу з великим успіхом. Зараз першої ночі спала пацієнтка зовсім спокійно. Снилося їй, що під чудовим південним небом проходжується серед казкової ростинности. Слід іще зазначити, що застрикування ті не є нітрохи шкідливі.

КАРТИНА З ФІЛЬМИ „ТАРАС ШЕВЧЕНКО".

В 1828 році Шевченкові минуло 13 років. Він пас чужі ягнята за селом. Про це згадує він в 1847 році, в Орській кріпості, в одному зі своїх віршів:

Мині тринайцятий минав,
Я пас ягнята за селом...
...Поглянув я на ягнята —
Не мої ягнята;
Обернувся я на хати,
Нема в мене хати.

Одинокою втіхою його була дівчинка Оксана, з якою в двох вони пасли вівці. Повища картина представляє нам те місце, де Шевченко, будучи малим, пас ягнята. Таких картин у фільмі „ТАРАС ШЕВЧЕНКО" богато і їх кожний Українець в Америці повинен побачити. Фільму демонструється **в Елізабет, в Українськім Народнім Домі сьогодня вечером,** а опісля по других містах Америки.

Слідіть за оголошенням, коли ця фільма буде демонструватись у вашій місцевости, бо це буде одинока нагода, що зможете її побачити. Розкажіть свому знакомому, коли він не читає часопису, що в Америці є така фільма „Тарас Шевченко", на котру варта подивитись. 26

Малого Ромчика спитали, хто його сотворив:

— Бог — відповідає хлопець і показує рукою понад землею — такого маленького, а решту то я вже сам виріс.

—o—

Рахунок.

Аптикар післав якісь пані, що саме повдовіла, рахунок за ліки, а в рахунку виписав: „Лікуючи чоловіка Вашого, Пані, аж до смерти..."

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляється Вп. пп. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1929 для членів У. Н. Союза вже розпочалася і що вже вислано календарі на адреси пп. Секретарів для слідуючих відділів:

Вислано почтою 30. січня: Від. 71, 109, 112, 203, 266, 277, 280, 284, 299, 302, 304, 305, 306, 307, 310, 311, 312, 314, 315, 317, 318, 319, 322, 337, 360.

Котрий би зі згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня вислання календарів, нехай повідомить Адміністрацію Свободи.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Тов. Дністер повідомляє отсею дорогою всі нюйорські Орґанізації, що Тов. Дністер на слідуючий літний сезон устроює

ДВА ПІКНІКИ

а то: **перший 2-го червня 1929, а другий 18-го серпня 1929.** Повідомляється задля того, щоби чесні Товариства могли взяти инші дні на подібні підприємства, так, щоби ми могли бути у Вас в гостях, а Ви у нас. — З поважанням, за уряд Тов. Дністер: 26

Дмитро Костишин.

ВІДОЗВА

ДО БУВШИХ ШЕРОВЦІВ УКР. НАР. ДОМУ В НЮ ЙОРКУ, під ч. 217-219 Е. 6-та улиця.

Отсим подається до відома бувшим шеровцям Укр. Нар. Дому, що **ЗБОРИ** теперішної корпорації **UKRAINIAN DEVELOPMENT CORP.** відбудуться **5-го лютого б. р., в годині 8. вечером.** Проситься бувших шеровців старої корпорації і тих, котрі інтересуються Укр. Нар. Домом і котрі мають в тім Домі гроші, прибути на згадані збори.

26-7 **Денис Гука.**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда на Рідний Край.

Отсим подаю імена жертводавців, котрі зложили коляду з нагоди Різдвяних Свят, на руки Січи ім. Б. Хмельницького: При розвязанню спілки „Максим і Ко.", жертвували Іван Дусаненко і Теодор Галичин $25; Микола Близнак $10; Калина Дисюк $10; по $5: О. Ваврів, Т. Йосик, В. Чарнецький; по $3: Лев Мороз, Пл. Стасюк; по $2: Ол. Кобрин, Ан. Марко, Юлія Яремова, П. Барила, Анна Сивець, В. Гук, М. Микитович, Я. Корнат, Т. Лопушинський, М. Сурмач, Я. Щигол, С. Лялька, М. Лялька, П. Федик, Вол. Ярич, В. Дроботій, П. Ковальчук; по $1: М. Воробець, Ів. Галичин, Гр. Галичин, Дм. Галичин, Ев. Ляхович, Я. Гаврилко, Марія Скубова, В. Юрківський, Гр. Павловський, Ф. Сак, Н. Настасюк, П. Боднар, Г. Барила, Д. Воробець, П. Матлай, П. Ганчарик, В. Голубович, О. Чупіль, В. Чайка, М. Феник, Стефанія Абрагамовська, Ю. Костецька, А. Куцик, В. Балабан, М. Савочка, С. Мисак, С. Лукіяньский, П. Мазурчак, І. Ковтун, І. Приймак, С. Качмарський, Янкович, Гуменюк, І. Устяк, І. Ігнатович, Г. Луцак, І. Гриців, П. Богданович, В. Боднар, М. Миркун, С. Митрушевський, „Нешен Гол", І. Душенчук, І. Войцеховський, А. Дзюрка, З. Полющук, Гр. Прохорович, Д. Ковальчук; Н. Козак $1.25; по 50 цнт.: Н. Марущин, І. Мудрий, М. Глушка, М. Мостранський, П. Щук, В. Микитович; А. Вишньовський 75 цнт.; по 25 цнт.: Н. Ганц, М. Канцірук. Дрібними датками зібрано на боевий фонд $5.70. Підчас коляди розпродано календарів Рідної Школи за $4.50. Разом зібрано $163.70, котрі розділено після волі жертводавців так: Рідна Школа — $121.70, Інваліди — $32, Боевий Фонд — $10 і переслано через Обєднаннє в Филаделфії до краю.

За Січ ім. Б. Хмельницького:
М. Воробець, сотник,
І. Галичин, секретар,
І. Дусаненко, скарбник.

П а н і (до наймички): Ганно, мені щось так здається, начеб ти була при надії.

Н а й м и ч к а: Ви також, пані.

П а н і. Самособою, від мого чоловіка.

Н а й м и ч к а: Я також, прошу пані.

З ЖИТТЯ ВИГИБАЮЧИХ ФАЕРЛЯНДЦІВ.

Індіяне на найдальшому півдні Півд. Америки довгий час були майже незнані. Як каже нідерляндський місіонар Ґузінде (який задля дослідів жив довгі літа між ними), Індіянеці не мають ані ватажків ані проводирів і не діляться на більші або менші ґуртки. Основою їх „устрою" є родина. Чоловік має лише одну жінку й обоє жиють разом аж до смерти. Одною із найхарактеристичніших прикмет молодих Фаерляндців є незвичайна слухняність для родичів. Коли Фаерляндець уже дорослий мущина, то переходить строгий, систематичний курс виховання й одержує т. зв. молодецьке висвячення. Фаерляндці не знають що то поліція і суд. А всетаки моральність у Фаерляндців стоїть дуже високо, богато вище навіть від тих народів, які як „культурні" панують над „некультурними". Одиноким, що для Фаерляндців вистарчає для вдержання моральности і виконування обовязків є Великий Дух зв. Холяс. Той Великий Дух, так каже їх релігія, дав їм їх моральний закон. Він карає недугами і смертю всіх тих, які нарушують цей закон. Ці вісти згаданого місіонаря про Фаерляндців зацікавили весь науковий світ. Але рівночасно місіонар Ґузінде зазначує, що Фаерляндці вигибають. Цивілізація білих продістається все глибше і затроює природне життя Індіян.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 21 січня 1929 року помер Йосиф Руцький, член тов. ім. Івана Франка, від. 266 У. Н. Союза, в Амстердам, Н. Й. Смерть наступила з причини запалення горла.

Покійний родився дня 26 вересня 1892 року в місточку Білий Камінь, повіту Золочів, у Галичині. Маючи 8 літ, виїхав з родичами до Анґлії, де перебув 7 літ, а відтак приїхав з родичами до Америки й оселився в Амстердам, Н. Й., де пережив аж до дня смерти. Громада в Амстердамі стратила одного з передових своїх громадян, щирого й свідомого Українця. Покійний, хоч і вихований в анґлійських школах, не забув свого рідного народу. Він приватно вивчився писати й читати по українськи. Пізнійше брав активну участь в представленнях і концертах. Завжди належав до концертових та вічевих комітетів, котрі перші зачали творити громадське життя в Амстердамі.

Покійний був доброго характеру, енерґічний, рішучий і витревалий. Всяку народню справу попирав щиро, морально і матеріяльно. Послідних кілька літ провадив парохіяльну школу, де докладав своїх зусиль, щоби та школа принесла як найбільше користи. Покійний вступив до У. Н. Союза у вересни 1924 року до кляси АА на 500 долярів. Своєю смертю він осиротив жену і 6-літну доньку та стару матір. Зійшов у могилу в силі віку.

Най буде земля йому пером.

Т. Сюрко, секр.

ДО БРАТІВ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ В АМЕРИЦІ.

Лихоліття війни позбавило заробітків кількатисячну масу українських службовиків-робітників на західно-українських землях, що колись були заняті в державних установах Австрії і Росії, а в роках 1917—1919 перейшли в службу української держави. Польські власти, по тяжких намаганнях приняли ледви частину цеї маси у службу. Але подавляюча більшість, бо около 4.000 службовиків-робітників, головно залізничників остало до нині без хліба, бо їх по довголітнім томленню в тюрмах і таборах інтернованих позбавлено раз на все надії на поворот до варстату праці, на можливість здобути працею середники виживлення для себе і своїх многочисленних членів родини.

Ратуючися перед наслідками цего безробіття перед голодовою прямо смертю, згуртувалися ці зльокавтовані службовики-робітники в товариство, яке працюючи над сили старається здобути для них поміч. Але ця самопоміч, не маючи знікуди належитої підедержки, не може навіть в сотій части заспокоїти потреб своїх членів. Зокрема для сворення нових варстатів праці тим членам треба допомагати їм до творення і розбудови торговельних підприємств та посередничення в праці инших заробіткових осередників і т. п. Таким чином може ця самопоміч захистити ледви кілька одиниць перед наслідками безробіття. Але, щоби дати можність праці і заробітку якійсь більшій скількости своїх членів через виставлення більших кооперативних підприємств робітничих, на це у неї сил немає, якщо одинокі її приходи пливуть майже виключно зі жертв тих службовиків Українців, які мають нині працю. А жертви ці невеликі, бо на протяг цілого року 1927. виносили ледви 1.500 зол. В порівнанню до суми потребуючих помочи, квота ця не дає заспокоєння навіть одній сотій части.

Тому намагається товариство створити нові варстати праці а заразом жерела заробітку через поставлення фабричного підприємства для залізних перетворів. Таке підприємство, обчислене на заняття в ньому около 300 робітників, мусить в тутешних наших відносинах коштувати около 25.000 дол. Цеї суми в краю ніяким чином не всилі здобути зльокавтовані українські службовики-робітники, якщо у нечисленних в краю Українців, посідаючих більші капітали не можуть знайти справдішнього зрозуміння для долі-недолі службовиків-робітників.

Тому приходиться нам знова ковтати в двері наших доброчинців братів в Америці і просити їх: Поможіть нам вашими жертвами. Підніміть акцію широко, творіть комітети для цеї акції та здобудьте гріш, який отре неодну сльозу голодної дитини зльокавтованого робітника, а заразом поставить першу поважну кооперативну установу, яка в руки Українців дасть перший варстат для продукції машини, так дуже потрібної для нашої господарки в краю.

Жертви слати на адресу: Взаїмна допомога непринятих до служби службовиків бувшої австрійської і російської держави, у Львові, Городецька ч. 95, на руки голови тов. Дмитра Колісника.

Львів, дня 3. січня 1929.

За Товариство:

Дмитро Колісник, голова;
Д. Кунець, секретар.

Як бути струнко й гарною.

Л і к а р: »Тож передовсім діета: двічи на день склянку молока — і більше нічого.

П а ц і є н т к а: Перед чи по їдженню, пане доктор?

